

WICHTIGE INHALTE IN DEM ENWURF DER ÄNDERUNG DER
VERFASSUNG VIETNAMS VON 1992
(i.d. Fassung vom 02.1.2013)

Assoz.-Prof. Dr. Nguyen Nhu Phat
Direktor, Institut für Staat und Recht
Akademie der Sozialwissenschaften Vietnam

1. Über Macht und Demokratie

- Beachtung der **direkten** Demokratie
- Stärkung der Rolle des Volkes
- Die Macht geht vom Volke aus => Parlament ist **nicht mehr allein** zuständig, Verfassung und Gesetze zu geben
- Politische **Verantwortung** der KPV
- Tendenz: “Das Volk ist der Inhaber der Verfassung”
- Verfassung ist auch einzuhalten (wird geschützt) => Bildung des Verfassungsrates

Probleme:

- **Bündnis** zwischen Arbeiterklasse, Bauerntum und Intelligenz
- Das Prinzip des **demokratischen Zentralismus**
- Möglichkeit des **Volkentscheids** über die Verfassung (nachdem das Parlament die Verfassung mit absoluter Mehrheit gebilligt hat)
- Stärkung der Position und Rolle des **Verfassungsrates**

2. Menschenrechte

- größerer Stellenwert durch **neue systematische Stellung** des Kapitels
- **Unterscheidung** zwischen Menschenrechten und Grundrechten der Staatsbürger
- Abschaffung der Idee der Menschenrechte als “Geschenk des Staates”
- **Anpassung** an internationale Menschenrechte
- Zusammenlegung in **nur einem** Kapitel
- **Neue Rechte**
- Prinzip der **Schranken**

Probleme:

- Das Problem “Recht und Pflicht sind **miteinander** verbunden”
- Vorbehalt (Schranken) **nur** durch förmliche **Gesetze**
- **Direkte** Anwendung der Verfassung

3. Gewaltenteilung (Kompetenzteilung) im Staatsapparat

- Nennung des **Machtinhabers** der 3 Gewalten
- Gegenseitige Machtkontrolle zwischen den Gewalten
- **Neue** Ordnung der Staatsmacht:
 - + Das Parlament ist **nicht mehr** allmächtig
 - + Die Regierung ist exekutiv, kollektiv tätig und flexibler (dynamisch); Kampf gegen Korruption; Amtsmoral und -haftung
 - + **Reform** des Gerichtswesens: Organisation; Prinzip und Methode der Rechtsprechung
 - + Staatspräsident: **Beibehaltung** der Funktion, doch **Ergänzung** der Zuständigkeiten
 - + Örtliche Körperschaften: **Umbenennung** des Kapitels; Verteilung nach dem Prinzip der Verwaltung und Territorium; Nachkontrolle und Demokratieentfaltung
 - + **3 neue** Institutionen: Verfassungsrat; Wahlkomitee und Rechnungshof
 - + Einführung des **Vertrauensvotums**

Probleme:

- Die Regierung ist Vollzugsorgan **des** Parlaments
- Spielraum der Regierung ist "aufgelistet"
- Interne und externe Machtkontrolle sind noch nicht ausreichend
- Die Rolle (Aufsicht) der **Staatsanwaltschaft** bei der Rechtsprechung
- Die Rolle und Zuständigkeiten des Verfassungsrates

4. Wirtschaft, Sozialwesen, Kultur, Bildungswesen, Wissenschaft, Technologie und Ökologie

- Zusammenlegung der Kapitel II und III
- Reduzierung der Artikel (von 29 auf 16)
- Wirtschaftssystem: Klärung des Inhalts des Wirtschaftsmodells; Rolle des Staates; Eigentum; neue Bestimmung über Staatshaushalt, Staatsvorrat und andere öffentliche Finanzierung; keine Auflistung der Wirtschaftssektoren
- Andere Bereiche: Kurzfassung

Probleme:

- Inhalt des Wirtschaftsmodells ist **noch nicht** durchschaubar
- **Führende** Rolle des staatlichen Wirtschaftssektors
- **Volkseigentum** an Grund und Boden

5. Gesetzgebungstechnik

- Weniger politische Losung
- Gegenstand der Verfassung ist mehr grundgesetzlich
- Minderung von inhaltlichen Konflikten (Widersprüchen) und Wiederholungen im Text

MỘT SỐ NỘI DUNG QUAN TRỌNG TRONG DỰ THẢO SỬA ĐỔI HIẾN PHÁP NĂM 1992

PGS.TS. Nguyễn Như Phát
Viện NN&PL, Viện hàn lâm KHXH VN

1. Về vấn đề dân chủ và quyền lực nhà nước

- Giải quyết tốt hơn vấn đề dân chủ, bao gồm cả dân chủ trực tiếp
- Nhân dân có quyền kiểm soát quyền lực
- Chủ thể phân công quyền lực nhà nước thông qua quyền lập hiến Quốc hội không còn là cơ quan duy nhất có quyền lập hiến và lập pháp”
- Trách nhiệm chính trị của Đảng .

Vấn đề:

- Liên minh công – nông – trí thức
- Nguyên tắc tập trung dân chủ
- Để cho nhân dân phê chuẩn Hiến pháp sửa đổi sau khi Quốc hội thông qua với đa số tuyệt đối (2/3 tổng số đại biểu).
- Tăng cường vị trí và chức năng của Hội đồng Hiến pháp

2. Quyền con người, quyền và nghĩa vụ cơ bản của công

- Đề cao giá trị quyền con người thông qua vị trí Chương II
- Không đồng nhất quyền con người với quyền công dân.
- Khắc phục tư tưởng “Nhà nước ban ơn”
- Nội dung của các quyền được quy định phù hợp hơn với các điều ước quốc tế về quyền con người mà nước ta là thành viên.
- Cơ cấu các quyền được tập trung vào 1 Chương
- Một số quyền mới được bổ sung thể hiện bước tiến mới trong việc mở rộng và phát triển quyền
- Có ghi nhận nguyên tắc hiến định về giới hạn quyền.

Vấn đề:

- Không nên quy định “**Quyền con người không tách rời nghĩa vụ công dân**” (điều 20 khoản 1).
- Quyền con người, quyền công dân **chỉ có thể bị giới hạn bằng luật**
- Áp dụng **trực tiếp**

3. Phân chia quyền lực

- Chỉ rõ “**chủ nhân**” của 3 nhánh quyền lực
- “**Cân bằng lại**” quyền lực:
 - + Quốc hội không toàn quyền

- + Chính phủ hành pháp, hoạt động tập thể, năng động
- + Cải cách tư pháp: (1) tổ chức, (2) nguyên tắc xét xử: độc lập, tranh tụng
- + Chủ tịch nước: tiếp tục giữ chức năng nhưng làm rõ thêm
- + Chính quyền địa phương: đổi tên chương; phân chia đơn vị hành chính lãnh thổ; kiểm soát quyền lực nhà nước và phát huy dân chủ
- + Dự thảo sửa đổi Hiến pháp đã thiết kế **ba thiết chế hiến định độc lập**: *Hội đồng Hiến pháp, Hội đồng bầu cử quốc gia và kiểm toán nhà nước.*
- + Lấy phiếu tín nhiệm và bỏ phiếu bất tín nhiệm

Vấn đề:

- Chính phủ là **cơ quan chấp hành của QH**
- Nhiệm vụ quyền hạn của Chính phủ quy định ở điều 101 theo cách thức *liệt kê vừa không đủ bao quát, vừa thừa lại vừa thiếu.*
- **Kiểm soát quyền lực nhà nước** (bên trong và bên ngoài) chưa rõ.
- Vấn đề Kiểm sát hoạt động tư pháp của Viện kiểm sát
- Vị trí và chức năng của **Hội đồng hiến pháp.**

4. Kinh tế, xã hội, văn hóa, giáo dục, khoa học, công nghệ và môi trường

- Gộp các chương II và III thành một chương từ 29 điều chỉ còn lại 16 điều,
- Về chế độ kinh tế: làm rõ hơn tính chất, mô hình kinh tế; vai trò quản lý nhà nước trong nền kinh tế thị trường định hướng XHCN; chế độ sở hữu; bổ sung một điều mới về quản lý sử dụng ngân sách nhà nước, dự trữ quốc gia và các nguồn tài chính công khác.
- Không liệt kê các thành phần kinh tế
- Về văn hóa, giáo dục, khoa học, công nghệ và bảo vệ môi trường: Khái quát và cô đọng hơn.

Vấn đề:

- Nội hàm mô hình Kinh tế định hướng XHCN
- Vấn đề chủ đạo của kinh tế nhà nước
- Vấn đề sở hữu toàn dân về đất đai

5. Về kỹ thuật lập hiến có bước tiến bộ hơn so với hiến pháp hiện hành.

- Ít hơn những “khẩu hiệu”
- Thể hiện rõ hơn tính chất “cơ bản” của đạo luật gốc
- Khắc phục mâu thuẫn chồng chéo.